

WET van.....
houdende toestemming tot wijzigen van de overeenkomst
tussen de Republiek Suriname en Suriname Aluminium
Company LLC van 27 januari 1958 zoals gewijzigd op
19 mei 1959 en de daarmee samenhangende
overeenkomsten (Wet Wijziging Brokopondo-Overeenkomst)

EINDVERSLAG
DER
COMMISSIE VAN RAPPORTEURS

PREADVIES

De Commissie van Rapporteurs (de Commissie) voor de ontwerpwet *houdende toestemming tot wijzigen van de overeenkomst tussen de Republiek Suriname en Suriname Aluminium Company LLC van 27 januari 1958 zoals gewijzigd op 19 mei 1959 en de daarmee samenhangende overeenkomsten (Wet Wijziging Brokopondo-Overeenkomst)* heeft haar eerste meeting gehad op 15 oktober 2018, waarin zij het te volgen traject van het vooronderzoek van onderhavige ontwerpwet heeft besproken en vastgesteld.

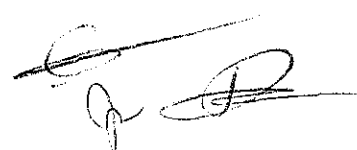
Op voornoemde datum heeft de Commissie Preadvies uitgebracht, waarin zij aangaf zich te kunnen stellen achter het doel van de ontwerpwet (*zie Preadvies dd. 15 oktober 2018*).

In het Preadvies werden ten aanzien van de fundamentele van de ontwerpwet enkele vraag-en aandachtspunten opgenomen, t.w.:

- Bereikt Suriname met deze wet het doel zoals geformuleerd in de considerans, namelijk het wijzigen van de Brokopondo-Overeenkomst om te geraken tot de beëindigen hiervan?
- In artikel 1 lid 3 is opgenomen dat de Regering van Suriname bevoegd is om de toegevoegde ontwerp Raamovereenkomst, de Schuldvernieuwings- en Vrijwaringsovereenkomst en de daarbij behorende bijlagen en schema's te wijzigen. Betekent dit dat nadat de onderhavige Overeenkomst is goedgekeurd de Regering deze op elke gewenste manier kan wijzigen zonder dat De Nationale Assemblée op de hoogte is?
- In **artikel 3** is opgenomen dat de Minister van Natuurlijke Hulpbronnen bevoegd is om namens de Republiek Suriname tot wijziging van de in Artikel 1 leden 1 en bedoelde overeenkomst te besluiten en daartoe de nodige documenten

1

te ondertekenen, mits door de President daaraan goedkeuring is gegeven. De Commissie vraagt zich af waarom deze bepaling is opgenomen, aangezien de Minister nimmer betrokken is geweest bij de onderhandelingen met ALCOA.

- Met Raamovereenkomst wordt beoogd de Wijziging van de Brokopondo-Overeenkomst overeenkomstig artikel XVIII. Het is dan ook beter te spreken van Wijzigingsovereenkomst dan van Raamovereenkomst.
- De Brokopondo Overeenkomst bepaalt in Artikel XVI ten aanzien van de Bindende tekst dat deze Overeenkomst is opgemaakt in de Nederlandse Taal telkens in twee exemplaren. De Nederlandse tekst zal de officiële bindende tekst van deze Overeenkomst zijn. Dus niet de Engelse versie maar de Nederlandse versie zal prevaleren in de Wijzigingsovereenkomst en de daarop gebaseerde overeenkomsten m.b.t. het Milieu, Overdracht Afobaka Waterkrachtwerk, Energie overeenkomsten, Bakhuis overeenkomst.
- De Nationale Assemblée kan geen goedkeuring geven dat de soevereine Staat de Republiek Suriname zich verbindt en daardoor contractueel gebonden zal zijn aan een Nederlandse Raamovereenkomst c.q. vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 7: 900 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek, Overdrachtsovereenkomst Afobaka Waterkrachtwerk, Overdrachtsovereenkomst Transitiewerkzaamheden, Milieuovereenkomst, SURALCO Stroomafname overeenkomst, Suriname Stroomafnameovereenkomst, Bakhuis-overeenkomst, waarop het Nederlands recht van het Koninkrijk der Nederlanden van toepassing is en dat aan alle geschillen voortvloeiende uit deze overeenkomsten het Nederlands recht van toepassing is.
- De Commissie wenst meer duidelijkheid m.b.t. de reden waarom er in deze Overeenkomst nieuwe overeenkomsten worden geregeld, w.o. de Bakhuisovereenkomst.

Verder was het voornemen van de Commissie om enkele actoren te horen ter verkrijging van feedback op de voornoemde ontwerpwet (zie kopstuk Onderzoek).

(zie Preadvies dd. 15 oktober 2018) en het verslag van de Commissie (zie verslag Commissievergadering dd. 15

oktober 2018: Cie. 116/ Commissie Kwestie Suralco/ 03-2018).

VOORONDERZOEK

In de Huishoudelijke Vergadering van dd. 02 oktober 2018 (HH. 28) heeft De Nationale Assemblée zich in vooronderzoek gebogen over het door de Commissie uitgebrachte Preadvies. De Nationale Assemblée heeft tijdens deze vergadering besloten mee te gaan met het voorstel van de Commissie voor het verder onderzoek van de ontwerpwet.

ONDERZOEK

❖ Literatuur

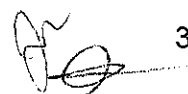
Ten aanzien van de onderhavige ontwerpwetten heeft de Commissie enkele documenten en presentaties bestudeerd waarmee er raakvlakken bestaan, te weten:

- a. De Brokopondo- Overeenkomst en samenhangende overeenkomsten;
- b. Documenten afgegeven door de Federatie van Para Plantages;
- c. Documenten mw. Naar, Mw. Vos en dhr. Boksteen;
- d. Documenten mw. Vissers en dhr. Hanenberg;
- e. Documenten Suralco kwestie vanaf 2015 tot heden;
- f. Presentaties mw. Naar, mw. van Dijk, mw. Vos en dhr. Schuurman;
- g. Analyse en conclusies met betrekking tot de finale concepten transactie documenten tussen de Republiek Suriname en Alcoa ten behoeve van de Nationale Assemblée;

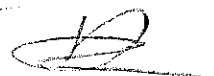
❖ Horen van Deskundigen/Actoren:

Conform het voornemen, zoals opgenomen in het Preadvies, heeft de Commissie enkele actoren gevraagd hun visie ter zake de ontwerpwetten kenbaar te maken, t.w.:

- Dhr. R. Sadi als technische mijnbouw deskundige;

3

- Een advocaat (of Advocatenbureau) met praktische ervaring op het gebied van dergelijke (en internationale overeenkomsten);
- Een nog te identificeren deskundige.

❖ Gehouden vergaderingen

Op **maandag 15 oktober 2018** heeft de Commissie haar eerste meeting gehouden omtrent de ontwerpwet. Hierbij zijn er enkele vraag- en aandachtspunten aan de orde gesteld en ook de werkwijze van het vooronderzoek ter zake de ontwerpwet zijn vastgesteld. **(zie verslag Commissievergadering dd. 15 oktober 2018: Cie. 116/ Commissie Kwestie Suraloco/ 03-2018).**

Op **donderdag 25 oktober 2018** heeft de Commissie een meeting gehad, waarbij de Commissie het besluit heeft genomen om o.a. enkele actoren te horen, de wijze waarop ingekomen stukken zullen worden opgeslagen en dat vraagpunten van de externe deskundigen doorgenomen zullen worden in commissieverband. **(zie verslag Commissievergadering dd. 18 december 2018: Cie. 194/).**

Op **maandag 28 januari 2019** en **woensdag 30 januari 2018** hebben de externe deskundigen middels een presentatie hun bevindingen kenbaar gemaakt aan de Commissie. **(zie verslag Commissievergadering dd. 28 en 30 januari 2019: Cie. 09/Commissie Kwestie Suralco/01-2019).**

Op **vrijdag 15 februari 2019** heeft de Commissie een meeting gehouden met diverse actoren en deskundigen, waarbij zij hun zienswijze omtrent de onderhavige ontwerpwet kenbaar hebben gemaakt. **(zie verslag Commissievergadering dd. 15 februari 2019: Cie. 27/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (01) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (01) 2019).**

Op **vrijdag 22 februari 2019** hebben de deskundigen tijdens het eerste uur van de meeting met de Commissie van Rapporteurs middels een videoconferentie met de deskundige, dhr. Sadi vanuit Saoedi-Arabië, van gedachten gewisseld omtrent belangrijke vraagstukken over het energiecomponent van de overeenkomst. Daarna werd aan de genodigde actoren de gelegenheid geboden in te gaan op de vragen van de deskundigen die zij eerder

4

via de mail hadden ontvangen. **(zie verslag Commissievergadering dd. 22 februari 2019: Cie. 36/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (02) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (02) 2019).**

Op **donderdag 7 maart 2019** hebben de leden van de Federatie van Para Plantages hun mening en ervaring voorgehouden aan de Commissie over de leefomstandigheden voor- en na de bauxiet activiteiten van zowel de Suralco als de Maatschappij BHP Billiton. Er werd ook gesproken over de onderhandelingen die zijn gevoerd met de BHP Billiton voor compensatie en rehabilitatie van de plantages. Verder gingen zij ook in op vragen van de commissieleden. **(zie verslag Commissievergadering dd. 7 maart 2019: Cie. 48/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (02) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (02) 2019).**

Op **woensdag 3 april 2019** heeft de Commissie wederom een meeting gehad met de Federatie van Para Plantages, waarbij zij wederom hun zienswijze kenbaar maakten ten aanzien van de finale concepten omtrent milieuschade en rehabilitatie. Tijdens deze meeting gaf de Kapitein van Nieuw-Koffiekamp, welke ook deel uitmaakte van deze meeting zijn zienswijze omtrent de Brokopondo-Overeenkomst. **(zie verslag Commissievergadering dd. 3 april 2019: Cie. 57/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (04) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (04) 2019).**

Op **woensdag 10 april 2019** hebben de externe deskundigen een meeting gehad met vertegenwoordigers van Plantage Onoribo en mw. Vissers. Tijdens deze meeting is mw. Vissers ingegaan op enkele aspecten zoals, de mijnafsluitingsrapporten, de vervuilde gebieden, het grondwater en enkele zaken omtrent het bestuur van Onoribo. **(Zie verslag Commissievergadering dd. 10 april 2019)**

Op **vrijdag 12 april 2019** hebben de externe deskundigen een meeting gehad met dhr. Boksteen omtrent zijn deelname in de onderhandelingsteam onder de toenmalige President dhr. R. Venetiaan. **(Zie verslag Commissievergadering dd. 12 april 2019)**

Op **maandag 15 april 2019** hebben de externe deskundigen een meeting gehad met mw. Vissers en dhr. Hanenberg (Vertegenwoordigers van Onoribo) omtrent de

5

concept Raamovereenkomst. (Zie verslag
Commissievergadering dd. 15 april 2019).

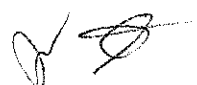
Op **dinsdag 7 mei 2019** heeft de Commissie een meeting gehad ter bespreking van het tussentijdse verslag met betrekking tot het onderzoek van de externe deskundigen en de hearings met de verschillende actoren. (zie verslag **Commissievergadering dd. 7 mei 2019: Cie. 69/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (05) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (05) 2019**).

Op **vrijdag 10 mei 2019** heeft de Commissie wederom een meeting gehad met de externe juristen ter bespreking van het tussentijdse verslag inhoudende de verrichte werkzaamheden omtrent de ontwerpwet en samenhangende overeenkomsten. (zie verslag **Commissievergadering dd. 10 mei 2019: Cie. 70/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (06) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (06) 2019**).

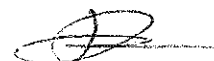
Op **woensdag 26 juni 2019** hebben de externe juristen middels een presentatie hun bevindingen en adviezen gepresenteerd aan de Commissie. (zie verslag **Commissievergadering dd. 26 juni 2019: Cie. 88/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (07) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (07) 2019**).

Op **donderdag 18 juli 2019** hebben de externe juristen in een huishoudelijke vergadering wederom hun bevindingen en adviezen middels een presentatie voorgehouden aan het parlement. (Zie **Presentatie dd. 18 juli 2019**).

Op **donderdag 1 augustus 2019** heeft de Commissie een meeting gehad met de externe juristen ter bespreking van het onderzoeksresultaat welke vastgelegd is in een finale verslag. Tijdens de bespreking heeft de voorzitter van de Commissie aangegeven dat de commissieleden de finale versie van de adviezen van de externe juristen zullen bestuderen. Hierna zal de Commissie wederom bij elkaar komen om eventuele onduidelijkheden te bediscussiëren. (zie verslag **Commissievergadering dd. 1 augustus 2019: Cie. 104/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (08) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (08) 2019**).

6

Op **dinsdag 6 augustus 2019** heeft de Commissie wederom een meeting gehad met de externe juristen ter bespreking van het onderzoeksverslag met de bevindingen van de externe juristen. Er is hierbij via de voorzitter van de Nationale Assemblée besloten om het onderzoeksverslag aan te bieden aan de Regering. **(zie verslag Commissievergadering dd. 6 augustus 2019: Cie. 105/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (09) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (09) 2019).**

Op **vrijdag 19 augustus 2019** heeft de Commissie een meeting gehad met de externe juristen, de Minister van Natuurlijke Hulpbronnen en zijn staf, de Presidentiële Commissie en deskundigen ter bespreking van het onderzoeksverslag met de bevindingen van de externe juristen. Tijdens de meeting is er gedelibereerd over de zorgpunten van het onderzoeksverslag, waarbij er enkele vraag- en aandachtspunten aan de orde werden gesteld. De externe juristen als de juristen en deskundigen van de Presidentiële Commissie zijn wederkerig ingegaan op de zorgpunten van het onderzoeksverslag en de vraag- en aandachtspunten die aan de orde werden gesteld. Naar aanleiding van het bovengenoemde gaf de Minister aan dat bepalingen die onduidelijk zijn aangepast zullen worden, om verwarring te voorkomen. **(zie verslag Commissievergadering dd. 19 augustus 2019: Cie. 109/ wijziging Brokopondo-Overeenkomst (10) + Wet Schadeloosstelling Bauxietmaatschappijen (10) 2019).**

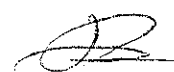
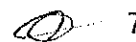
❖ **Data gehouden vergaderingen van de Commissie**

De Commissie heeft in totaal 18 commissievergaderingen gehad op:

- **15 en 25 oktober 2018**
- **28 en 30 januari 2019**
- **15 en 22 februari 2019**
- **7 maart 2019**
- **3, 10, 12 en 15 april 2019**
- **7 en 10 mei 2019**
- **26 juni 2019**
- **18 juli 2019**
- **1, 6 en 16 augustus 2019**

BESLUITEN

- Gelet op het karakter van de ontwerpwet zal de Commissie geen Openbare Commissie vergadering houden;

- Op grond van de bevindingen en adviezen, alsmede gemaakte afspraken komt de Commissie tot de conclusie dat overgegaan kan worden tot behandeling van de ontwerpwet in de Openbare Plenaire Vergadering;
- De Commissie adviseert, na bestudering van de ontwerpwet alsmede de hieraan gerelateerde relevante documenten, De Nationale Assemblée om goedkeuring te verlenen aan de ontwerpwet;
- Eventueel nog te rijzen vraagpunten kunnen tijdens de openbare behandeling aan de orde worden gesteld;
- Op grond van de bevindingen en de gemaakte afspraken komt de Commissie tot de conclusie dat meteen overgegaan kan worden tot behandeling van de ontwerpwet in de Openbare Plenaire Vergadering en niet eerst in de Openbare Commissievergadering. Eventueel nog te rijzen vraagpunten kunnen tijdens de openbare behandeling aan de orde worden gesteld.

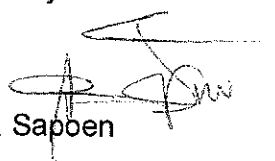
Paramaribo, 20 augustus 2019

W. Asadang (Vz)

J. Vreedzaam

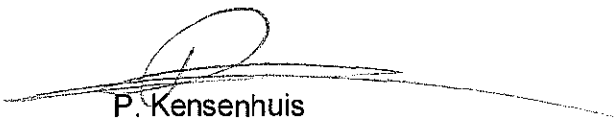
A. Gajadien

M. Bee

G. Sapoen

A. Abdoel

G. Rusland

P. Kensenhuis

I. Karta-Bink